

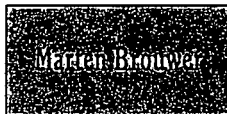
Vreemde Ontvoeringen

In gesprek met John Mack

Mijn vraaggesprek (op 10 mei 1994) met de beroemde Amerikaanse UFO-psichiater dr. John Mack geschiedde onder een opmerkelijk gesternte. Niet eens zozeer omdat er, een uur tevoren, een bijna maximale zonsverduistering optrad in Boston (en we moeten tot het jaar 2015 wachten voordat zo iets weer optreedt); maar meer omdat ik opereerde vanuit een hotel in het kleine stadje Salem, vlak boven Boston. In Salem en omgeving vonden anno 1692 de meest beroemde (want meest beschreven) heksenprocessen aller tijden plaats.

Als ik mijn verblijf in de Salem Inn vermeld, grijnst Mack; dan heb ik een goed onderkomen in een fraai oud stadje. Eigenlijk refereerde ik meer aan die heksenprocessen, die in het hedendaagse Salem en omgeving een opvallende toeristische attractie vormen. Er zijn vele tientallen historische gebouwen, langs welke je duidelijk uitgezette routes kunt volgen. Dan zijn er de echte en de zogenaamde musea, met rondleidingen en theatrale shows. Ook in de winkels barst het van de souvenirs aan de 'witchcraft hysteria', met daarnaast allerlei aandacht voor andere bovennatuurlijke verschijnselen. Ik heb niet eerder zo'n verzameling handlezers, bolkijkers, kaartlezers (en God mag weten wat allemaal nog meer) op zo'n klein gebied bijeen gezien. Geen wonder dan ook dat mijn zoon Jochem (fotograaf) in een Salemse boekwinkel het zojuist verschenen boek van Mack wist te vinden, getiteld *Abduction - Human Encounters with Aliens*. Dat was overigens op 9 mei, zodat ik de halve nacht nodig had om mij enigszins voor te bereiden op het voor de volgende dag afgesproken interview.

En wat behelst dat boek (inmiddels via besprekingen ruimer bekend geworden, bijvoorbeeld in de vorige *Skepter*)? De hoofdzaak wordt gevormd door uitvoerige beschrijvingen van een 13-tal cases van 'abduction'; allemaal afkomstig uit de psychiatrische praktijk van Mack, die via hypnose (met behulp van de 'holotropische' ademhalingstechniek van Grof en Grof) de patiënten in staat stelt om zich de weggestopte herinneringen aan ontvoeringen door UFO's weer bewust te worden. Het is een selectie uit (tijdens het schrijven) 76 gevallen (inmiddels uitgegroeid tot een hondertal). Mack vindt de hem vertelde verhalen zeer overtuigend. De *aliens* maken zich vaak bezorgd over het lot van de aarde. Doorgaans hebben ze een speciale belangstelling voor de voortplanting: ze nemen



sperma af bij mannen, vrouwen worden wel eens bevrucht, en sommige ontvoerden menen dat ze eigenlijk zelf een *alien* zijn of althans een bastaard. De herinneringen gaan vaak terug tot zeer jonge leeftijd of zelfs tot voor de geboorte. Een voorbeeld daarvan is het verhaal van Paul over het neerschieten van een UFO door Amerikaanse militairen in 1947; dat was dan 19 jaar voordat Paul werd geboren. Veel verder nog gaat het verhaal van Catharine, die onder hypnose vertelt dat ze zich onder invloed van de ontvoerende *aliens* haar bestaan als schilder in een Egyptische piramide herinnert.

Deze verhalen worden voorafgegaan door een voorwoord, waarin Mack beklemtoont dat er zowel in de Westerse geschiedenis als in andere culturen vele meldingen zijn die op dit type bovennatuurlijke verschijnselen zouden kunnen wijzen. Zijn ervaringen als psychiater met de door hem gehypnotiseerde ontvoerden hebben hem tot een grote omslag in zijn denken gebracht. Zoals het slotwoord aangeeft, meent Mack dat er drie soorten aanwijzingen bestaan voor de echtheid van het verschijnsel: ten eerste de fysieke waarnemingen (ook al zijn die relatief gering); ten tweede de inlichtingen die de ontvoerden zeggen te hebben ontvangen van de *aliens*, en die onderling treffend overeenstemmen; en ten derde het voortdurend optreden van vormen van transformatie en spirituele ervaring.

Open bewustzijn

Wie is die John Mack (65)? Al jaren geleden ontmoette ik hem als een gewaardeerde collega in de International Society for Political Psychology. Hij won 17 jaar geleden een Pulitzer-prijs voor een biografie van T.E. Lawrence, ofte wel Lawrence of Arabia. Hij is psychiater aan het Cambridge Hospital van de Harvard University, waar hij vele jaren aan het hoofd stond. Hij staat eerst wat afwijzend tegenover dit interview, maar blijkt dan toch bereid om vragen te beantwoorden over de politieke implicaties van zijn bevindingen. Op die noemer mag ik hem vragen stellen.

Duidelijk zeer vermoeid na zijn zojuist afgesloten promotie-toer door Amerika voor zijn nieuwe boek, formuleert Mack drie politieke implicaties van zijn bevindingen over ontvoeringen van mensen door *aliens*.

Ten eerste heeft het gevolgen voor onze politieke identiteit: waren we binnen de aardgebonden sfeer politieke wezens op lokaal niveau, op etnisch en nationaal niveau, en op internationaal niveau, nu hebben we ook te maken met een kosmische identiteit. Immers, als andersoortige wezens onze fysie-

ke wereld binnendringen, heeft dat gevolgen voor ons zelfbewustzijn. Het is net alsof we nu schorpioenen in een aardse doos zijn, die elkaar belagen; maar als er ook buiten die doos iets blijkt te bestaan, wordt onze wereld zeer veel groter.

Ten tweede heeft het gevolgen voor kennis en wetenschap zoals die nu worden beoefend. Die bestaan immers uit gevestigde belangen: economisch, politiek en institutioneel gaat het zuiver om de materiële technologie en de daarbij behorende ideologie. Methodologisch erkent men slechts de subject-object relatie, de zogenaamde empirie; maar die slaat alleen maar op de fysieke wereld.

Ten derde (en in samenhang met het vorige punt) zijn er consequenties voor de epistemologie. Als er andere wezens, andere intelligenties bestaan die je alleen maar psychisch, door ervaringen en door bewustzijn kunt kennen, die uit andere dimensies komen, dan zal ons wereldbeeld moeten veranderen. Niet meer het bekrompen westerse wereldbeeld à la Descartes, maar ruimer. Daar liggen uitdagingen voor wie een open bewustzijn heeft. Er is enige fysieke evidentie voor deze gedachten, maar dat is heel subtiel, en zeker niet de hoofdbron voor de verandering in epistemologie.

Gezeur over methoden

Als dat nu allemaal zo is, waarde collega, hebben regeringen daar dan geen belangstelling voor? Nee, zegt Mack, niet in het minst. Als ik voor mijn onderzoek subsidie zou aanvragen, zouden ze me hartelijk uitlachen.

En hoe zit het dan met afzonderlijke politici? In uw boek vermeldt u dat er onder uw patiënten een politicus is; is dat een uitzondering? Nee, zeker niet; er zijn er meer. Een vooraanstaande diplomaat behoort tot de ontvoerden. Het laatste geval in mijn boek gaat over een succesvolle zakenman, die zich verkiesbaar wil stellen voor het Congres (maar die niet genoemd wil worden als ontvoerde). Kortgeleden kreeg ik trouwens nog een brief van een wethouder van een grote stad, die met me wil praten omdat zijn zuster en zijn dochter kennelijk tot de ontvoerden behoren.

Is uw patiënt Peter Faust de enige die met naam en toenaam in de publiciteit treedt? Och, zegt Mack, misschien treedt hij het meest op de voorgrond, op televisie en zo, maar er zijn nog drie

andere gevallen in mijn boek die er onder eigen naam in voorkomen: Joe, Carlos en Paul. Maar mag ik eens vragen: wat is uw eigen belangstellingsgebied eigenlijk?

Ik leg hem een en ander uit, onder meer over mijn voorkeur voor interdisciplinaire wetenschap, over mijn bestudering van collectief gedrag, en over mijn speciale interesse in het functioneren van subjectieve belevingen. Kennelijk stelt dit hem gerust, zodat ik hem de vraag kan voorleggen hoe de academische wereld op zijn werk reageert.

Volgens Mack is academia als zodanig een anachronisme aan het worden. De belangrijke vragen worden elders beslist. In zijn recente tournee heeft

hij gemerkt hoezeer televisie en vooral radio veel essentiëler zijn. De communicatie met het publiek via inbeprogramma's, dat was fantastisch. Maar als je dan aan je universiteit terugkomt, begint iedereen te zeuren over methoden, en hoe je zo iets kunt bewijzen. Het ziet er naar uit dat echte kennis voorbij zal gaan aan de wetenschap, de academische wereld, de professionele organisaties.

En als de verschijnselen die u beschrijft nog verder toenemen (en er zijn nu al honderdduizenden zo niet miljoenen Amerikanen die zelf iets over UFO's etc. zeggen te hebben ervaren), zal de regering dan niet iets gaan doen? Dat is moeilijk te zeggen, denkt Mack. Als het een bedreiging zou vormen, dan wel misschien. Maar eigenlijk is de regering alleen geïnteresseerd in nationale veiligheid, in het beschermen van grenzen, in eventuele aanvallen van buitenaf, in het gevaar dat wij veroverd zouden worden. Zolang er geen

evidentie is dat we gekoloniseerd gaan worden, maakt men zich geen zorgen. Maar stel dat dat al door de *aliens* zou gebeuren, dan zou dat zo subtiel gebeuren dat men het niet eens zou merken. Ja, in de tijd van de koude oorlog heeft men zich over de UFO's nog wel eens druk gemaakt; maar dat was meer omdat men vreesde dat hier een Russische technologische bedreiging achter zat. Toen bleek dat het niet om een Russische bedreiging ging en niet om een aantasting van de nationale grenzen, liet men het verder zitten. Mack zelf is bijvoorbeeld nooit van regeringszijde benaderd, terwijl hij zichzelf nu toch wel de meest geprofileerde UFO-onderzoeker acht, met zijn honderdtal nauwkeurig onderzochte gevallen van ontvoering door *aliens*.



John Mack.

(foto: Jochem Brouwer)

Oude Pekela

Is het ook mogelijk om verschijnselen in andere landen en tijden te verklaren uit ontvoering door *aliens*; bijvoorbeeld de heksenprocessen zoals in Salem, of de hedendaagse verhalen over massale ontvoeringen van kinderen zoals in Oude Pekela? Dat laatste interesseert Mack mateloos. Een hondertal kinderen, die allemaal voor korte tijd (zeg drie kwartier) weggeweest zouden zijn en merkwaardige ervaringen berichtten? Pornografische opnames, bijvoorbeeld? Dat is absurd, roept Mack uit; zo zie je maar weer hoe uitzonderlijke voorvallen ten onrechte in conventionele termen worden verklaard. Het zou volgens hem zeer wel mogelijk zijn dat althans een aantal van die kinderen wel degelijk door *aliens* ontvoerd is geweest. Hij zou bijzonder graag de protocollen zien, want op grond van zijn eigen onderzoek met jonge kinderen zou hij zeer goed kunnen vaststellen of dat inderdaad het geval geweest kan zijn. Daarbij doet de korte

Marten Brouwer is hoogleraar politieke psychologie aan de Universiteit van Amsterdam.

tijdsspanne dan nauwelijks meer ter zake; immers, het hele verschijnsel van UFO's en *aliens* onttrekt zich aan onze gevestigde ideeën over tijd en ruimte. Het is zeer wel mogelijk, zoals hij ook in het boek uitdrukkelijk vermeldt, dat er hier en nu dingen gebeuren vanuit de toekomst.

Na gevraagd te hebben of er in ons gesprek nog iets belangrijks is gemist (waarop hij ontkennend antwoordde) verliet ik het Mach Building (inderdaad: Mach). De zon scheen buiten weer vrolijk. En ik overpeinsde, of het zojuist gehouden interview misschien op subtiele wijze vanuit de toekomst geregeld zou kunnen zijn; of misschien ook wel vanuit een andere toekomst op subtiele wijze weer ongedaan zou kunnen worden gemaakt. En of dat dan ook zou kunnen gelden voor veel belangrijkere gebeurtenissen, zoals oorlogen. Had hij het niet over een doos met schorpioenen? Diep onder de indruk reed ik met mijn zoon Jochem terug naar Salem, waar ogenschijnlijk het verleden zozeer heerst.

Amsterdam, Jan 15, 1995

Dr John Mack
 Mach Building
 Cambridge Hospital
 Harvard University Medical School
 Cambridge Mass. USA

Dear John,

Herewith a little report on our conversation last year May.

Wish you all the best,

Marten Brouwer
 Hobbeskade 27
 1076 XH Amsterdam

Marten